:קר

ני״ם.

תורה אור השלם ו. והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגולה אשר עָשָׁק אוֹ אֶת הַפָּקֶדוֹן אשר הפקד אתו או את

הגהות הב"ח (מ) גמ' דאיכא אחריות נכסים וכי: (3) רש"י ד"ה בדיוקני וכו' בידו הס"ד ואח"כ מה"ד מי כתב לך: (ג) ד"ה ונחייב בנו חומש:

רבינו חננאל (המשך) שמואל כל כי האי גונא אין משלחין בו מעות. . ומדשהלו וטרו לאוהומי סוגיא דשמעתא כשמואל, . ואמ' מאי תקנתיה ואי . כתב בעל טוגב בעי וו התקבלתי ושקיל השליח, ומייתי בהדיה ויהיב ליה למי שהמעות בידו ושקיל למעות מיניה, דילמא ההוא השליח המעות ובטל זה הכתב שכתוב בו התקבלתי, שמת הוא קודם שיקבל שלוחו קווט ין-. המעות, וכבר זכו בהן לאירד לא היורשין. לפיכך איפשר, ואוקימנה לשמואל לית ליה תקנה. . אלא כי הא דרב פפא דהוה מסיק תריסר אלפי זוזי כי הוזאי ואקנינהו לרב שמואל בר אחה אגב אסיפה דביתא, כי אתא נפה לאפיה עד תווך. וכך נפק לאפיה עד החון. זכן הלכה, וכבר פירשנוה בפרק הזהב, וליתה הא יוחנז הא בתריתא. אבל שליח שעשאו בעדים לאוקומי לַה כי הא דרב . פפא, אלא משום דחישינן דילמא מיית דפיקדונא, אבל היכא דלא חייש קני. נותן לו את הקרן ולא נתן לו את החומש, שמע מינה דחומש ממון הוא ואי מיית משלמי ליה יורשיו, ותניַא נמי הכי הגוזל את חבירו ונשבע לו ומת משלמין . וחומש ופטורין מן האשם. ייי תלמוד. מיי תלמוד. מר גזילה ופקדון ישתלמון קאמר מר מר . דמשמע י היורשין, דילפי מרישיה דקרא. יש תלמוד קאמינא את אשר הפקד אתו או את אשר מצא. מדכתב רחמנא גזלה ועשק ופקדון ואבידה, ש"מ שהיורשין אין משלחין מעות בדיוקני אפילו עדים חתומים עליה. פי׳ אס בדיוקני. מסר לו געל הפקדון לשליח סימנין וכתב לו חותמו באגרת ומסרה לו ואמר לו לך די והתראה לפלוני ויתן לך מעות שיש לי בידו (ב): אי כסב לך. ר׳ אבא: הסקבלסי. מעותי בקבלתו של רב אינו מועיל אבל אם היו חתומים על זה שאמר ליה לשלוח על ידו - ספרא: אדאסיס. בעוד שתהיה בדרך בשובך אללנו: שריב רבי אבא. דוקן הוא וכבר בטל שליחותו

קודם שתקבלם ואי הוו אנסי להו

מינך באורחא תבעי לן יתמי: נקנינהו

ניהלך אגב ארעא. ויהיו שלך בכל מקום שהן דקיימא לן (קדושין דף כו.) נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להן החריות: הסיפה דביתיה. מפתן ביתו דמחובר לקרקע הוא וכקרקע הוא כך שמעתי. ל״א סיפא דביתיה סוף בית הקנה לו זוית חחת: נפק לחפיה עד חווך. הלך לקרחתו עד תווך שם מקום שהיה שמח שהביה לו מעותיו: הלמה חומשה ממונה הוה. מדחילטריך ליה למתני א"ל לילך אחריו אלמא ממונא הוא גביה: ואי מיים. גולו משלמי יורשין ועוד מדקתני הרי זה מוסיף חומש על חומש ש"מ ממונא כפריה: ופטורין מן החשם. דהח מתו בעליו דאם הפרישו בחייו היה טעון ורעיהן וכי לא הפרישו פטורין דאשם כפרה הוא ולאו ממונא ואין כפרה למתים: עדיין אני אומר. רישא בתורת כהנים אשר גזל על גזילו הוא מוסיף חומש ולא על גזילת אביו: כאן שהודה. אביו בחייו אחר שנשבע ונתחייב לו חומשא משלמי יורשין וברייתה בת"כ בשלה הודה וקס"ד השתח בלח הודה לח אב ולח בן: ה"ג ויסיב רב הוגא: יש תלמוד קחמר מר. ותנח מקרח מייתי לה מדכתיב כל הני ריבויה הוא שהבן חייב לשלם או ישתלמו האמר מר ומסברא הוא משלם ולא מקראי: לא הודה אביו והודה בנו. קרן משלם אבל חומש לא דמעטיה קרא מחומש על גזל אביו: ונחייב (ג) חומש השבועתה דידיה. דקתני נשבע הוא ואביו לפטורא דכיון דבן נשבע והודה אמאי פטור: בשאין גזילה קיימת. דלאו עליה רמיא לשלומי דתנן (לקמן דף קיה:) הגוזל ומאכיל את בניו פטורים מלשלם הלכך אי כפר כפירת דברים בעלמא היא ושבועת בטוי הוא דליכא חומש: לא לריכא דחיכה החריות נכסים. וחמרינן לקמן (שם) דאם הניח אביהן אחריות נכסים קרקעות חייבים להחזיר מפני כבוד חביהן: וכי חיכה החריות נכסים מאי הוי כו' ל"ג חדא דהא תני התם דמשום כבוד אביהם חייבים להחזיר אין משלחין מעות בדיוקני ואפילו עדים " חתומים עליה ורבי יוחנן אמר אם עדים חתומים עליה משלחין אמרי לשמואל מאי תקנתא כי הא דרבי אבא הוי מסיק זוזי בדרב יוסף בר חמא א"ל לרב ספרא בהדי דאתית אייתינהו ניהלי כי אזל להתם אמר ליה רבא בריה מִי כתב לך התקבלתי א"ל לא אי הכי זיל ברישא ויכתוב לך התקבלתי לסוף אמר ליה אי כתב לך גמי התקבלתי ילאו כלום הוא דלמא אדאתית שכיב רבי אבא וגפלו זוזי קמי יתמי והתקבלתי דרבי אבא לאו כלום הוא א"ל ואלא מאי תקנתא יזיל נקנינהו לך אגב ארעא ותא את כתוב לז התקבלתי יכי שהא דרב פפא הוה מסיק תריסר אלפי זוזי בי חוזאי אקנינהו ניהליה לרב שמואל בר אבא אגב אסיפא דביתיה כי אתא נפק לאפיה עד תואך: נתן לו את הקרן וכו': אלמא חומש ממונא הוא ואם מיות משלמי ליה יורשין ותנן גמי נתן את הקרן ונשבע על החומש הרי מוסיף חומש על חומש אלמא חומשא ממונא הוא ותניא נמי הכי הגוזל את חבירו ונשבע לו ומת יורשין משלמים קרן וחומש יופטורין מן האשם ויורשין בני שלומי חומשא דאבוהוז הוו י(אלמא חומש ממונא הוא ובעי שלומי יורשין) ורמינהו עדיין אני אומר אימתי אינו משלם חומש על גזל אביו בזמן שלא נשבע לא הוא ולא אביו הוא ולא אביו אביו ולא הוא הוא ואביו ימנין ת"ל יאשר גזל ואשר עשה והוא לא גזל ולא עשק אמר רב נחמן לא קשיא כאן שהודה כאן שלא הודה אי לא הודה קרן גמי לא משלם וכי תימא הכי גמי דלא משלם והא מדקא מהדר אחומש למימרא דקרן משלם ועוד תניא ועדיין אני אומר אימתי הוא משלם קרן על גזל אביו

קיימת אפילו קרן נמי לא משלם לא צריכא דאיכא אחריות 🏵 וכי איכא אחריות נכסים מאי הוי מלוה על פה היא יומלוה על פה אינו גובה לא מן היורשין יולא מן הלקוחות אמרי בשעמד

מד: ד״ה דלאן: ח קרץ מפחות שוה פרוטה בקרן. מימה אמאי אילטריך למיתני הא כיון דברישא תנן שוה פרוטה משמע אבל פחות לאס: בתן לו את הקרן ונשבע לו על החומש. הוא הדין אם לא נתן לו את הקרן ונשבע אתרוייהו אקרן ואחומש היה מוסיף חומש על חומש אלא אורחא דמילתא נקט דאקרן אין נשבעין שני פעמים והוא הדין אם נשבע על החומש דיוליכנו אחריו למדי דכיון שנשבע עליו נעשה כגזלן: יש תלמוד קאמינא ומריבויא דקראי. מימה אמאי אינטריך קרא לקרן דאמאי לא ישלם קרן כיון דאיכא אחריות נכסים ועמד בדין דבהכי מוקמינן לה בסמוך: בלדוד, על פה היא ואין גובה לא מן היורשים ולא מן הלקוחות. למ״ד שיעבודא לאו דאורייתא פריך דהכא משמע דמדאורייתא גובין מיורשין ומההיא ברייתא דהגחל ומאכיל (לקמן דף קיא:) אם הניח להם אביהם אחריות נכסים חייבים לשלם ליכא למפרך ליה מידי דאיהו מוקי ליה מדרבנן כדי שלא תנעול דלת בפני לוין כדפסיק רב פפא בפרק גט פשוט (צ"ב דף קשו. ושם) ומיהו לרב ושמואל דאמרי מלוה ע"פ אין גובה לא מן היורשין ולא מן הלקוחות ואפילו מדרבנן כדמוכח בח"ה (שם דף מב.) ובסוף מי שמת (שם דף קמ.) איכא לאקשויי מההיא ברייתא דלקמן ואיכא למימר דאינהו מוקמי לה בשעמד בדין ומה שהקשה בקונט' דהך העמדה בדין מאי מהני הרי כפר ונשבע דהא אוקימנא לעיל בשלא הודה אביו והודה בנו ""ל בעמד בדין לאחר שבועה ע"י עדים דלא מיחייב האב חומש כדתנן לקמן במתניתין דהיכא דאיכא עדים לא מיחייב חומש:

בזמן שנשבע הוא ואביו אביו ולא הוא הוא

ולא אביו לא הוא ולא אביו מנין ת"ל גזילה

ועושק אבידה ופקדון יש תלמוד ויתיב רב

הונא וקאמר להא שמעתא א"ל רבה בריה

יש תלמוד קאמר מר או ישתלמו קאמר מר

א"ל יש תלמוד קאמינא ומריבויא דקראי

אמרי אלא מאי לא הודה "לא הודה אביו

והודה בנו ונחייב בנו חומש אשבועה דידיה

אמרי "בשאין גזילה קיימת אי בשאין גזילה

אמר לסופר כתוב לפלוני שישלח לי מעות ע"י פלוני ואחר כך חתם בדיוקני שלו ואפילו עדים חתומים עליה שהיא דיוקני שלו

> אז הוי שליח אי נמי אם כתב בכתב ידו שלח על ידי פלוני וא״ת ואמאי לא מהני דיוקני דידיה והא אמרינן בהשולח (גיטין דף לו.) ובהמגרש (שם דף פו:) דמר חתים כוורא ומר חתים מכותה וי"ל דהני מילי בשמות חכמים דפקיעי אבל איניש אחרינא לא ולפי שפירשנו לעיל אפילו כתב בכתב ידו וחתם בדיוקני אין מועיל כל זמן שלא אמר ליה בפניו: ורבי יוחנן אמר אם עדים חתומים

> עליו שולחין. וה״ה לרצי יוחנן בלא דיוקני בשליח שעשאו בעדים כדאמר רבי יוחנן לעיל דהוי שליח והכא אתא לאשמועינו דדיוהני בלא עדים לא מהני ולא מידי ונראה דהלכתא כרב חסדא דשליח שעשאו בעדים הוי שליח דהא ר' יוחנן ור' אלעזר קיימי כוותיה ואע"ג דשמואל קאי כרבה קי"ל דרב ור' יוחנן הלכה כר׳ יוחנן וה״ה דלגבי שמואל הלכה כר׳ יוחנן: אנב אסיפא דביתיה. ומה שכותבין בהרשאה והקניתי לו ד' אמות בחלרי לאו דוקא דהא אמרינן בפ"ק דקדושין (דף כו: ושם) דקרקע כל שהו חייב בפאה כוי וקונין עמה נכסים שאין להם אחריות ומה שכותבין הרשחה אפילו אותם שאין להם קרקע י"מ משום דהודאת בעל דין כמחה עדים דמי וקשה דבפרק חוקת הבתים (ב"ב דף מד: ושם) דפריך וליחוש דילמח חקני ליה מטלטלי אגב מקרקעי ומשני לא לריכא דאמרי עדים ידענא ביה בהאי גברא דלא הוה ליה ארעא מעולם ובפרק מי שמת (שם דף קמט.) גבי עובדה דהיסור גיורה דקחמר במחי ליקני רב מרי בריה להנהו זוזי אי דליהני ליה איסור גיורא אגב הרחע לית ליה קרקע וי"ל דההוא דאיסור גיורא מעיקרא ודאי לא אסיק אדעתיה טעמא דהודאה אבל במסקנא קאמר אדהכי נפק אודיתא מבי איסור וההיא דח״ה כיון שאין אלא חששא בעלמא דלמא אקני ליה כיון דלית ליה ארעא לא חיישינן וההיא דפ' הזהב (ב"מ דף מו. ושס") גבי היה עומד בגורן דפריך וליקני ליה אגב ארעא ומשני דלית ליה ארעא התם מדאורייתא בעינן דאית ליה ארעא דאי לית ליה ארעא לא היו הרוין מעותיו מדאורייתא שיוכל לפדות בהן פירות מעשר שני אבל לענין לגבות כיון שהודה שיש לו והקנה לו אגב קרקע למה לא יגבה: [עי' תוס' כתובות נד: ד"ה אע"פ וב"ב

קבד א מיי׳ פ״א מהל׳ שלוחין הלכה ח סמג עשין עב הככה ח סמג עשין עב טוש"ע ח"מ סי קכח סעיף ג: קבה ב ג ד (מיי שס) טוש"ע ח"מ סי קכב סעיף ה:

קבר שמיי פ"ז מהלכות גזילה ואבידה הלכה זבו ו מיי שם הלכה ו:

קבמ ח מיי שם הלכה ה ו: קל ט מיי׳ שם הלכה ד: קלא י מיי׳ פי״א מהלכות מלוה ולוה הלכה ד

סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' קיא סעיף א:

מוסף רש"י

אקנינהו ניהליה לרב שמואל. שהיה הולך לשם כדי שיביאם לו, שאילו לא הקנה לו לא היה נותנם לו מי שהפקדון אללו, שאם יאבדו נדרך יחזור רב פפא ויתבעם לו (ב"מ מו.). אגב אסיפא רביתא. מפתן ניתו (שם) סף ביתו מקרקע, כדי שיביאם לו והיינו הרשאה, ואילו לא אהנינהו ניהליה לא הוו יהבי ליה דלא ליחייבו באונסא דאורחא ורווור״ח ר״ר נוז:) שהמנה המעות בתורת הרשחה המפורשת בב"ק (לעיל ע.) אי נמי הלך והחזיק הקרקע והקנה לו המעות כל והקנה לו המעות כל מקום שהן (רשב"ם ב"ב קנ:). נפק לאפיה. מרונ שמחת מעותיו שהביא (שם שה של מכועד הסכת (שם:). עד תואך. שס מקום (ב"מ מו.) מקום במס' נדה (לג:) וכך שמו, ולאשמועינן אתא דמשום קנין זה מסרו לו המעות, דכיון דנפק לאפיה שמעינן חלי הדרך ותפרשין נתי שלא יחזיק בהן לעלמו, ולא היא, דכיון דכתב בהרשאה וכל מאן דמתעני כיא שמים זכנ ממן לממעני ליה מן דינא קבלתי בין לזכות בין לחובה, מינה שמעינו דשלים שוויה. הכי גובה לא מן היורשין. דשיעבודה להו דהורייתה, וכ"ש מן הלקוחות, הבל מלוה בשטר הוא עלמו שיעבדו, דכתב ליה כל נכסיי דאית לי אחראין לשטרא דנן (קדושין יג:).

רבינו חננאל

אמ׳ רב יהודה אמ׳ שמואל אין משלחין מעות בדיוקני. פיר', דיוקני, צורה ידועה לו כגון סימן וכל הרואה אותה יודע שהוא סימן שלפלוני, וכתב לו בינו לבינו תן וכתב לו בינו לבינו תן לפלוני כך וכך מעות דיו שנים, כלומר סוד ביניהם, ואפילו עדים מעידים שאמר להן זה הכתוב בכתב הזה כתב ידי הוא, והינם יודעים העדים מה כתוב בו אלא כתבו הם למטה כי פלוני אמר לנו העידו עלי שזו הדיוקני שלי היא, ודיוקני זו היא כגון חתמות ידו, ואמ׳